

L'Institut Nova Història fa balanç dels primers quinze anys de simposis sobre la descoberta catalana d'Amèrica

written by Redacció Unilateral | 13 de febrer de 2016

L'any 2015 l'Institut Nova Història va celebrar el XVè Simposi sobre la descoberta catalana d'Amèrica. En Francesc Magrinyà n'ha fet un balanç al web de l'Institut Nova Història (10/2/2016), un extracte del qual el podeu veure a continuació:

“Durant 15 anys, no s’ha faltat mai a la cita. I és que, en efecte, cada any, els darrers divendres i dissabte de novembre, tota un seguit de persones, que a hores d’ara ja s’ha fet llarguíssima, ha exposat davant del públic de la sala d’actes de l’Ajuntament d’Arenys de Munt les seves troballes sobre el nostre passat. Alguns cops, unes troballes de detall –de vegades capitals!–. D’altres, investigacions més aprofundides. S’han analitzat objectes de tota mena: textos impresos, documents i llibres manuscrits, gravats, mapes, fotos o pintures. El resultat d’aquestes anàlisis constants i moltes vegades exhaustives és que s’han obert noves i ben sovint fèrtils línies de recerca a l’entorn de la nostra història esborrada. Tant és així, que actualment podem dir, amb legítim orgull, que s’ha superat de molt el motiu central pel qual al principi se celebrava la trobada a Arenys, és a dir, que Amèrica va ser descoberta pel barceloní Cristòfor Colom després d’un llarg viatge iniciat per ell a Pals d’Empordà i que aquest viatge va ser fet a benefici de la Nació Catalana sencera.”

De què parlem?

“Fem-ne un petit balanç. En aquests moments ja no parlem només de la feta nàutica que possiblement és la més transcendental de la història de la humanitat i protagonitzada per catalans, sinó que també parlem d'un Colom emparentat amb la reialesa de Portugal. I també de cosmògrafs, navegants, exploradors i conqueridors catalans el nom i perfil biogràfic dels quals ha estat adulterat pels censors. Parlem igualment de la censura d'estat i de la censura de la Inquisició. Parlem d'un explorador/mercader català que al segle XIII es va internar cap al llunyà orient i que es deia Jaume d'Alaric, el qual va redactar un llibre en català sobre les seves experiències, llibre que va influir en les ments més inquietes d'Europa. I així mateix, parlem d'una Amèrica que va rebre aquest nom a partir d'un navegant i cosmògraf català. Parlem de la primera volta al món duta a terme, almenys en part, per catalans. Parlem d'un continent inicialment explorat i colonitzat, gairebé de cap a cap, i sempre des de la perspectiva europea, només per catalans, I d'unes noves terres organitzades a partir del dret, costums, furs i institucions catalanes. Parlem de desenes i desenes de mapes del Nou Món on hi apareix la insígnia del Casal de Barcelona. Parlem del començament de l'horrible genocidi europeu al Nou Món i de l'infame comerç d'esclaus perpetrats per catalans. Parlem (repetim que des de la perspectiva europea) de la descoberta catalana d'Austràlia al segle XVI. Parlem d'un emperador Carles que va viure entre nosaltres i que des de Catalunya crea l'Imperi Universal Català. Parlem, d'altra banda, d'una reconquesta d'Espanya amb un pes tal vegada primordial català. Parlem d'un Cid que podria ser d'origen català. Parlem de la construcció catalana d'Espanya. Parlem de les fonamentals emprems catalanes al Regne de Nàpols, al Papat i a Itàlia en general, mentre que el català era la llengua de cort i de cultura al Vaticà i a Nàpols. Parlem d'una Lucrecia Borja a qui, amb una altíssima possibilitat, han traduït els textos que va escriure en català. Parlem d'una gran emigració de catalanoparlants a

aquests darrers estats. Parlem d'una forta immigració occitana el segle XVI a Catalunya. Parlem d'un papa també de finals del XVI de la família Burguès barcelonina. Parlem d'una illa de Malta a mans dels catalans les empremtes dels quals encara ara es poden resseguir en la llengua i cultura malteses. Parlem de textos medievals en castellà, que, literaris o no, están farcits de catalanades. Parlem de la sobtada transformació de sons del castellà medieval que trobem en els escrits pels sons actuals. Parlem de traduccions de llibres impresos que sabem que estaven originàriament escrits en català i dels quals només ens n'ha arribat la versió –sovint molt maldestra– en les llengües castellana, llatina, francesa o toscana. I parlem de la crema de llibres, de la desaparició de moltíssims documents i de retocs de molts d'altres –uns retocs en escrits fets a mà o bé prèviament introduïts en obres que apareixeran impreses–. Parlem de llibres amb peu d'impremta falsos. Parlem d'edicions d'estat. Parlem de les lleis censors, per les quals s'arribava a penalitzar amb la mort qui editava pel seu compte llibres sobre Amèrica. Parlem d'obres escrites en clau i que inclouen missatges críptics per burlar la censura. Parlem d'una impacable persecució ideològica, religiosa, lingüística i fins i tot física d'intel.lectuals i escriptors de primeríssima fila que s'havien oposat a un estat de coses cada vegada més autoritari, intolerant, integrista i lingüísticament pro castellà. Parlem d'un Segle d'Or de la literatura castellana, que tot apunta que en una grandíssima part és el resultat de la traducció d'obres escrites originàriament en català, Parlem d'una inexistente "decadència" lingüística, literària i cultural a la Nació Catalana i d'una Celestina valenciana, en valencià i a València, d'un Llàtzer de Tormos també valencià i en valencià, retocat, traduït i traslladat a Castella i d'un Erasme Roterodamus català perseguit per la Inquisició, I també de l'obra d'un "Garcilaso" barceloní l'obra del qual ha estat traduïda al castellà. Parlem d'un Quixot escrit en català pel xixonenc Joan Miquel Sirvent. I també d'un Ignasi d'Oriola, que va fundar la Companyia de Jesús a Catalunya. Parlem de l'abadessa

de Pedralbes, doctora en teologia i santa, que és coneguda com Teresa de Jesús, la qual redactava en la nostra llengua els seus escrits. I també parlem d'un Leonardo/Lleonard d'ascendència catalana i d'artistes catalans com Jeroni Bosch i Lleó Batista Albert, fets passar per forasters. Parlem també d'un antiquíssim regnum tarraconense i de sorprenents analogies cronològiques entre els membres de gairebé totes les cases regnants d'Europa. Parlem, fins i tot, d'un replantejament global de la cronologia històrica d'Europa de l'antiguitat ençà etc. etc. etc. És un continu no parar..."

Nous camps d'investigació

"Ara que s'ha arribat a una xifra rodona de quinze simposis ininterromputs, penso que ha valgut la pena fer aquest ràpid repàs de conjunt sobre els enormes i sensacionals progressos en el descobriment del nostre passat a què s'ha arribat des d'aquell llunyà novembre de l'any 2000, quan es parlava només d'en Colom i quan hi havia gairebé tants ponents com oients. Com s'ha pogut veure, l'eix central a l'entorn del qual giraven els primers simposis ha basculat cap a uns nous i cada vegada més oberts camps de recerca. De l'estudi de la figura del Descobridor, s'ha passat a ampliar el camp d'investigació a fi d'il·luminar, amb una llum com més va més potent, tota la nostra memòria col·lectiva, sobretot la dels segles XV, XVI, XVII i XVIII: la històrica, la militar, la marinera, l'antropològica, la gastronòmica, la cultural, la literària i la política, una memòria enfosquida, tergiversada i capgirada no només pel poder polític espanyol i pel francès, sinó també pel del Vaticà. Realment, avui sí que estem en condicions de dir que la tasca de descobriment del nostre passat ocultat no ha fet sinó començar..."

El XVè Simposi

"Deia que aquest any ha estat el quinzè del dels simposis que consecutivament s'han celebrat a Arenys de Munt. El d'enguany

s'ha dut a terme durant el divendres 27 i el dissabte 28 de novembre. Han tornat a augmentar tant el nombre de participants com el de ponents. Així, hi han participat com a públic més de 200 persones i s'hi han presentat 39 comunicacions. Per l'escriptor, investigador i president de l'INH Jordi Bilbeny, «l'augment de participació que hem tingut any rere any, tant a nivell de ponents com d'assistents al simposi, ens fa veure l'interès de molts catalans per recuperar el passat que ens ha estat amagat, manipulat i destruït per la censura des del segle XV».